

Domonkos Miksa Az Olasz Fronton

A kép apámat ábrázolja az első világháborúban az olasz fronton, már hadnagyként. Valahol Trento környékén voltak. Miután apám elvégezte a Kereskedelmi Akadémiát, két évet kint töltött Németországban egy műszaki főiskolán. Ezzel szerezte meg azt a jogosultságot, hogy hadmérnök lehetett, és a lehetőséget, hogy polgári állást szerezzen. Perfekt német volt, abszolút tárgyalóképes, jó megjelenésű, valószínűleg ennek is szerepe volt abban, hogy a Caterpillar velem állapodott meg, hogy bevezesse Közép-Európába az amerikai lánctalpas traktort, ami akkoriban óriási újdonság volt. És apám az egész közép-európai terjesztésben jelentős szerepet játszott. Valamikor ebben az időben, 1910 körül magyarosított Domonkosra, mert zsenirozta a Fleischmann név. Közben 1911-ben be kellett vonulnia az egyéves önkéntes szolgálatra karpaszományosként. Egy műszaki alakulathoz, a Kraftfahrtruppéhoz (gépkocsizó alakulat) került, pedig nem is voltak lánctalpasok, azokat csak az első világháború alatt vezették be az angolok. De ő nem csak a lánctalpas gépek szakembere volt, autó szakos is volt, németül nagyon jól tudott, ami a Monarchia hadseregében számított, ezért rábíztak egy alakulatot. Amikor kitört az első világháború, azonnal behívták. Rábíztak egy gépkocsizó szállítóegységet. Karpaszományosként vonult be, de hamarosan megkapta a zászlós rangot, és a háború végén mint főhadnagy szerelt le. Az olasz fronton volt, és alakulata elsősorban szállítást végzett a fronton. Mivel egy rendkívül nehéz hegyi terepen kellett dolgozni, és még lőttek is rájuk, a munka nagyon sok áldozattal járt. Apám többször megsebesült, és egy csomó kitüntetéssel szerelt le a háború végén. A forradalmak után a Honvédelmi Minisztériumból, Horthy minisztériumából elismerést kapott, és felvették abba a tartalékos tiszti állományba, amelyet aztán időnként behívtak gyakorlatra. Emlékszem, hogy életünk folyamán többször volt bent. 1935-ben tartalékosként megkapta Horthy Miklóstól a századosi előléptetést. Tehát mire kitört a zsidóüldözés [lásd: zsidótörvények Magyarországon], addigra apám már mindenféle intézkedés alól fölmentett ember volt, mert olyan magas kitüntetésekkel rendelkezett, és megvolt ez a Horthy előléptetés. Úgyhogy ő rajta volt azon a listán, amit úgy neveztek akkor, hogy Horthy mentesség [Az úgynevezett Horthy mentesség az 1944. augusztus 21-én kibocsátott

2.040/1944. sz. M. E. rendeleten alapult, amely fölhatalmazta a kormányzót, hogy a minisztertanács javaslatára különleges mentesítést adjon olyan személyeknek, akik a művészet, a tudomány és a gazdasági élet területén hozzájárultak a nemzet gyarapodásához. Domonkos Miksa valószínűleg már egy korábbi, a Sztójay-kormány által kibocsátott 1.730/1944. M. E. számú rendelet alapján kapott mentességet, amely -- többek között -- a magas kitüntetéssel rendelkező első világháborús hősökre vonatkozott. -- A szerk.]